

BYGGTIPS NATUR

Byggtips kring landskap mm samanställt av Fredrik Pettersson 2011-2012

Gissebergs tekniken (tecknare av 91:an Karlsson)

Min (Gissebergs) första MMM-modul "Fågeldammen" är klar och har varit väldigt stimulerande att bygga.

Spårplanen var ju enklast tänkbara – ett rakt linjespår. Jag valde att lägga spåret 14 cm från bakre långsida då jag ville ha klippvägg bakom och öppnare landskap i förgrund.

Svensk natur är ju så fantastiskt varierande och dessutom alldeles inpå knutarna att kika på så det blev den miljön jag bestämde mig för att göra.

Ingen bebyggelse alltså.

Förutom en liten bro. En vattenpöl skulle få pryda modulen och därmed behövdes ju något att ta sig över med.

I övrigt var det mest träd och klippor.

Det ena föder det andra så pölen berikades med både flotte, fåglar och fågelskådare.

...och hund med husse. Mycken tid har gått åt att prova sig fram vilket resulterat i både återvändsgränder och lyckokast.

2.

Med alla dessa erfarenheter i bagaget har jag satt igång byggandet av modul 2. Här tänkte jag framöver visa steg för steg hur mitt landskap kommer till från grund till grönska.

Steg 1.

Bygg en modulstomme alternativt underrede om du bygger en fast bann

Om du bygger en fast banan kräves lite mer planering innan bygget startar

För att hålla sig till bruklig standard där spåret ligger närmast betraktaren blev nästa modul en övergångsmodul att sättas till höger om modul 1 och har formen av en romboid med spåret diagonalt men vinkelrätt mot gavlarna.

Då jag ännu inte bestämt marknivåer väljer jag att lägga tvärsålar så långt ned som möjligt.

Vilken standard du väljer spelar mindre roll, men olika standarder eller normer ger olika förutsättningar för trafik eller kompatibilitet med andra normer.

Läs mer om standarder och normer längre fram.

Steg 2.

Skapa landskapet struktur – eller miljö.

Terrängen är tänkt som en direkt fortsättning av förra modulen. Några träbitar skruvas fast på modulsidorna som stöd för cellplast/marksivor. Det är ett smidigt material att skära i. Ståltråd går lätt att trycka ner för t.ex. sly eller smala stolpar. Vill man senare ändra i terrängen när vegetation är lagd är det bara att skära eller karva bort ett stycke och bygga nytt för att ge plats åt byggnad, väg, vatten mm.

Cellplasten finns i olika densitet och jag föredrar den med högre värdet 300, här den gula

Den rosa här är av lägre densitet, mjukare och ville gärna smula sig. En annan fördel är att man enkelt kan prova sig fram hur nivåer i terrängen ter sig genom att flytta omkring olika tillskurna bitar. Överblivna bitar sparas och kan användas till att bygga vidare eller fylla ut med.

Kanske en husbyggnad får plats också. Att sätta upp attrapper (mockup) ger en bra bild av hur terräng och byggnader ser ut tillsammans. Alternativ är att bygga byggnaden först och planera efter den

Med olika tillskurna bitar ser jag till att få en kuperad terräng. Det är en av grunderna att få ett naturligt landskap, marknivån får inte bestå av en plan yta med diverse kullar.

Steg 3.

Berg – klippor, hållar.

Byggteknik med DAS PRONTO lera. *

**Finns fler tekniker att använda, gipsgjutningar, markskiva som man skär ut mönster i mm*

Ett enkelt och smidigt sätt så en ny klippa skulle det bli på modulen. På en cellplastbit tryckte jag ut lera.

Låt torka efter grov formning. 1 centimeter tjockt lager ger en torktid på ca 1 dygn. Tjockare lager låt torka 1-2 dygn

Då är det dags att lägga sprängt berg på klippväggen. Cellplastklipporna lyfts över till arbetsbordet. Att skära och måla klippor direkt i cellplasten blir inte alls lika bra resultat som att använda lera, ytan blir porig utan skarpa kanter, inte alls samma skärpa helt enkelt. DAS Prontoleran som är självtorkande trycks fast i knappt centimetertjockt lager på cellplasten. Med spackelspade formas den grovt.

Tackvara att klipporna är lösa är det lätt att testa/ syna klipporna på plats. Justera efter behov.

Cellplastbitarna fixeras med spikar som lätt trycks ned med tummen. Vill jag möblera om terrängen är det ju fortfarande enkelt dra upp spikarna. Nu ska flera mindre "berg i dagen"-klippor skapas. Nya bitar av lera trycks ut och grovformas med spackelspade.

När lytan torkat ska den ristas och skrapas för att få struktur. Till det använder jag en morakniv som jag håller i eggen ungefär som man håller en penna. Ser till att den är gammal och slö bara så jag inte skär mig. Praktiskt är att hålla till vid arbetsbordet. För att veta var och hur alla klippor varit placerade när dom ska läggas tillbaks kalkerar jag av dem på plats samt skriver ett nummer på platsen och klippans undersida.

En klippa som skarv mellan vänster och höger sprängda berg har formats till.

Och efter bearbetning med kniv placerats på plats.

Steg 4. Färgläggning berg

Därefter med torrpensel dutta på olika grå nyanser på ytorna som ju svärtats

Mycket ristande med skalpellspetsen i efterhand och fylla på med utspädd svart färg som rinner ned i risporna.

Med för många omgångar färg försvinner konturerna, då är det bara att rispa igen och fylla i med färg.

Vad som skiljer sprängt berg färgmässigt är att det ofta runnit brunt längs väggarna från jord, vilket lätt görs med utspädd umbra i omgångar där det får torka mellan varje. Färgen varieras vid varje omgång genom att tillföra svart/gult till umbran

Grundmålas med pensel med utspädd färg.

Ljusgrå PS F414158 och med svamp trycktes på ytan olika blandningar av ljusgrå med svart/bruna nyanser. Ju mer utspädd desto större fläckar och ju mindre utspädd desto skarpare prickar. Viktigt att låta färgen torka mellan varje färgbyte

Därefter tog jag rejält utspädd svart och målade över klippan. Varierade med vattenmängden på olika ställen.

När det torkat fortsatte jag med svamp i ungefär samma färgblandningar som tidigare. Tidigare adderades varje nytt färgpålägg så att ytan blev mörkare för varje gång. Nu blir istället fläckar ljusa mot mörk bakgrund om ljusa blandningar används. Alltid utspädda färger så fläckarna blir transparenta.

Utspädd grå färg (här **Polly Scale F414158**) grundmålas med pensel. Vilken varmgrå färg som helst kan användas. Sedan har jag använt olika nyanser av samma grå, jag har blandat i en knapp droppe av annan grå/svart/brun/grön kulör och duttat på med svamp i många omgångar. Här kan även ett fläckigt mönster med utspädd Umbra eller Ockra skapa inslag i berget och dess struktur.

Viktigt är att färgen hinner torka mellan varje ny färg så att det inte blir toningar i färgerna.

Genom att svampa **Woodland Green Undercoat** med en disksvamp skapas mossor mm på berget.

Steg 5.

Landskap och växlighet.

Överst placerade jag några 5 centimeters stenar som jag målat på samma sätt som tidigare gipsavgjutningarna. Med olka kulörer blir det mossa och lav av färg som sätts dit med tvättsvamp och torr pensel.

Då grönskan lagts på målas med utspädd umbra och svart under vegetationen som visar hur regnvatten dragit med sig jord längs bergssidan.

Flytta klippblocken till modulen eller anläggningen

Klippan med sprängt berg har satts på plats på modulen och dess vänstra sida behöver få en avslutning då den ska fortsätta ned bakom en liten bro

Klippan med sprängt berg har monterats på plats, dock måste en avslutning till då den ska fortsätta ner bakom en bro.

Bästa sättet är att ta fram DAS Prontoleran igen. Den blir måttbeständig. Tryck ditt en klump som forma efter platsen med hänsyn till bro, vatten, modulsidan och självklart den större klippan/berget.

Med spackelspade, kniv mm formas klippan.

Målning med liknande metod som ovan.
Grundas först hafsigt med ljus grå Polly Scale F414158 (Milw road gray) och sen i flera omgångar trycks olika nyanser dit med hjälp av tvättsvamp.

Efter målningen limmas bergssidan på plats.

Sågspån som grönmålas får sen dölja skarvar.

Här kan man nyttja flera olika metoder för att täcka/täta skarvar

Vegetation placeras ut och limmas och därefter slutmålning av mossa och lav kring grästuvor och buskar.

Och den stora klippan har så fått en naturlig avslutning på sin vänstra sida!

BYGGA TRÄD

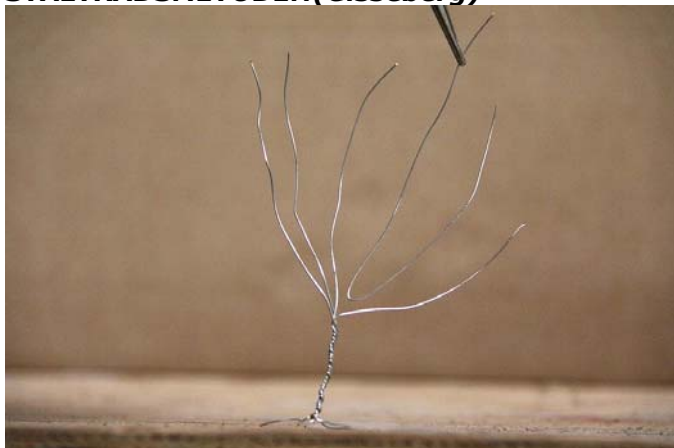
LÖVTRÄD

Ett träd anpassar och formar sig efter sin växtplats och färdiga H0-träd som finns i handeln tycker jag påminner mer om parkträd dvs växer fritt utan konkurrens från andra träd. Fördelen att bygga själv är ju att man istället kan forma träd passande exakt för sin växtplats. I min moduls skogsdunge som består av tallar ville jag komplettera med ett par mindre lövträd. Går man ut i naturen är det inte så vanligt med ensamma lövträd, dom växer snarare som buketter och börjar som sly.

Det finns lite olika metoder för att skapa en trädstruktur med tråd.

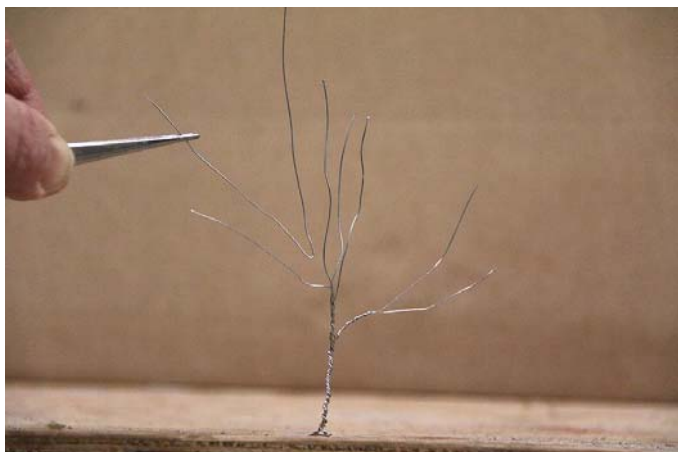
- Ståltråd
- Koppartråd (mångledare)

STÅLTRÅDSMETODEN (Gisseberg)

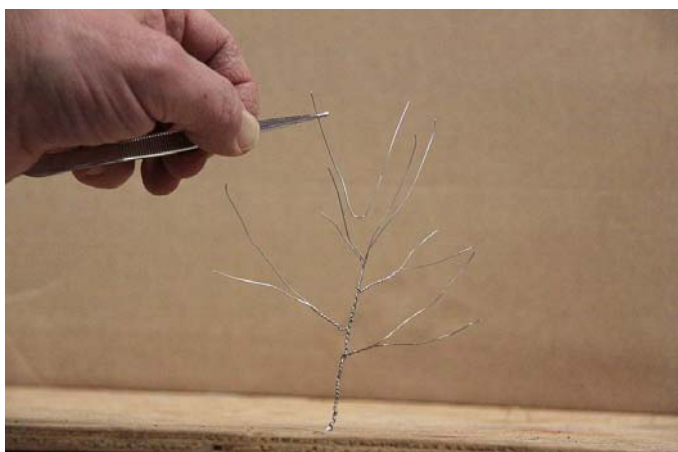

Jag använder mej av 0,48mm ståltråd (finns på Bauhaus för 24 kr 40 meter).

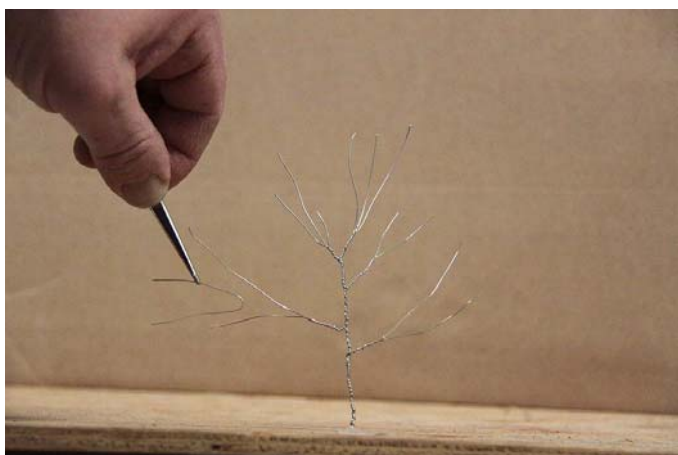
I detta typexempel har jag börjat med 4 trådar. Beroende på hur stort trädet ska bli kan jag starta med färre eller fler trådar men att tvinna fler än 8 stycken blir för segt. Håller fast i rotänden och tvinnar med tång. Vikar ut en av trådarna som ska bli gren. Tar en ny tråd och tvinnar hälften med grentråden och andra hälften tillsammans med de återstående tre trådarna till fortsatt stam.

Ny gren bildas på samma sätt genom att tillsätta ny tråd

Fortsätter på samma sätt att bilda nya grenar. Det betyder att stammen hela tiden består av samma antal trådar, 4 st. När jag vill minska antal trådar i stammens fortsättning – den ska ju smalna av – tar jag och viker av 2 trådar (om stammen innehåller 8 trådar kan jag naturligtvis välja fler än två trådar till grenen).

Där det blir 3 trådar och jag vill avsluta tillsätter jag ingen ny tråd utan bara viker ut en tråd och tvinnar de övriga två en kort bit som här i övre högra hörnet.

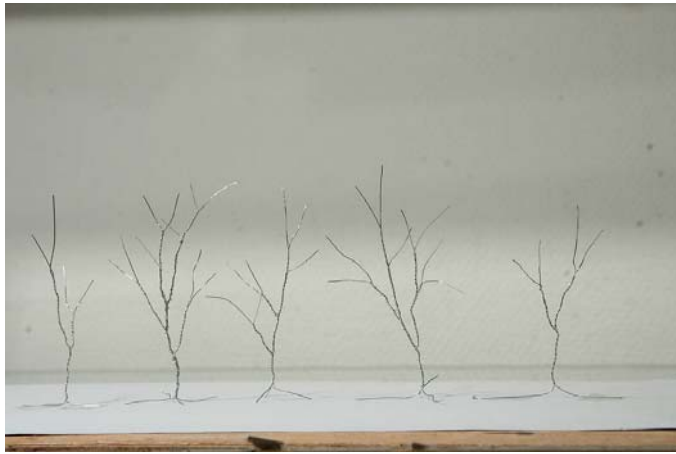
När trädet är färdigtvinnat böjes grenar och stam till önskad form och grenändarna kortas in om dom är för långa. Varje grenända består av två ändtrådar som jag ser till blir ungefär lika långa. Snyggast är om de två grenändarna ligger horisontalt. (även om dom inte gör det på denna bild, men det böjer jag till sen). Det är mellan dessa som fibertussarna fästes med en droppe snabblim. Ensamma tråddändar får en mindre fibertuss. Tussarna ska inte nå så långt bak att dom täcker grenklykan. Dessa tre glesa och grenfattiga träd kommer att ingå i en grupp om flera stycken som sätts ihop i bukett till ett större träd precis som träden i trådens början. Då kommer jag samtidigt att böja och forma till grenar och stammar så att det ser naturligt ut.

Här är exempel på några andra större träd. Eventuellt kommer jag att sätta ihop dom också till bukett. Hur som helst, efter tvinnandet påstrykes vitlim en bit i taget samt sand/stendamm/sågspån strös på för att dölja tvinnandet samt för att forma till tjockleken. Ju tjockare stam/grenar desto fler omgångar med lim och strö. Bra idé är att fotografera trädet tillsammans med gubbar eller bil. Då avslöjas fel och brister i proportioner, tjocklek på stam exempelvis.

Träden målas varmgrå, här är det Woodland Scenics stonegray. Vill man komplettera med lavar som här, torrmålar man strukturen. En närbild som denna visar att jag bör bygga på vänster träs tjocklek från rot till andra grenen.

I detta fall gör jag flera små träd som tillsammans får bilda ett större träd.

Ståltrådsträden penslas med vitlim och överhålles med silat stendamm. För att öka stamtjockleken nedtill påförs ytterligare vitlim och stendamm i ett par omgångar.

(Därefter målas med Woodlands Stonegray som är grå med aningen grön ton och känns väldigt rätt i färg)

Innan färgen torkat strör jag lite stendamm som ger ytterligare struktur och ser ut som lav. Träddelarna knyts ihop i rötterna. Med några droppar snabblim fixeras dom.

Med torr pensel kan man även stryka på lite ljusare grå (i detta fall Poly scale Milw. road gray F414158) på stendammet. Det är i stort sett samma färg som stendammet men det hindrar det från att eventuellt blänka

Med blomvattenflaska duschade jag trädet och strödde små nypor tapetklisterpulvor över polyfibern. Här gick det med perfekt precision strö och fördela pulvret över alla vattenbesprutade fibertussar. Under placerade jag en aluminiumfolielåda (som man fryser in mat i) som fångar upp överblivet pulver. Jag har testat flera olika lövsorter och det gäller att undvika de grälla färgerna men nyligen provade jag skumgummifoliage istället vilket ger ett naturtrognare intryck. När löven hållits på plats borstar jag med pensel bort sådana som fastnat på stam och grenar.

Med pincett tar jag och drar och stretchar lite i lövverket där det är för tätt eller kompakt. På så vis blir lövverket luftigt

Trots limmet och sanden är träden böjbara så när dom sen planteras ut görs slutfinish, dvs träden anpassas efter växtplatsen.

NOTERA

I träd som placerats i grupp böjes grenar så att dom växer ut mot ljuset och inte inåt mot de andra träden.

Jag kan rekommendera Heki 1611 till N-skalan för lövverk. Jag har tidigare bara använt den till buskar men provade till ett träd med lovande resultat. Detta är visserligen skalo H0 men lövverket blir så smått så det skulle nog göra sej bra i N

Lövverket blir som naturliga klasar. Heki 1611 är använt till dessa träd.

KOPPARTRÅDS MODELLEN –F.Pettersson

Använder elkabel ca 4 -6 kvadrat, klipper bitar av kabeln på ca 30 – 40 cm, skalar av isoleringen.

Ca 4 cm från någon ände, tvinnar jag några varv, där efter delar jag de 4cm otvinnade trådarna i 4 delar, 3 st blir rötter, en del ska blir rot att sticka ner och limma i landskapet.

När detta är klart – kan man löda denna del för att det blir enklare att tvinna resten.

Med lite erfarenhet klar man detta steg utan lödning!

Där efter målas trådstommen med t.ex Flexi-Bark, eller färg med stendamm, eller färg och strösla med kattsand

Måla stammen med önskvärd kulör.

Björk
Sparya Biltema sprayfärg (matt vit)

Låt torka!

Ta vadd eller polyfiber (WS) och limma detta på grenarna likt Gisseberg ståltrådstomme.

Tag svart Biltema färg (matt och sätt lite "sorgkant" på det översta delen av trädet, spraya lång ifrån. Ska bara ge lite nyans av svart

Pensla grå / svart på stammen för att likna björk

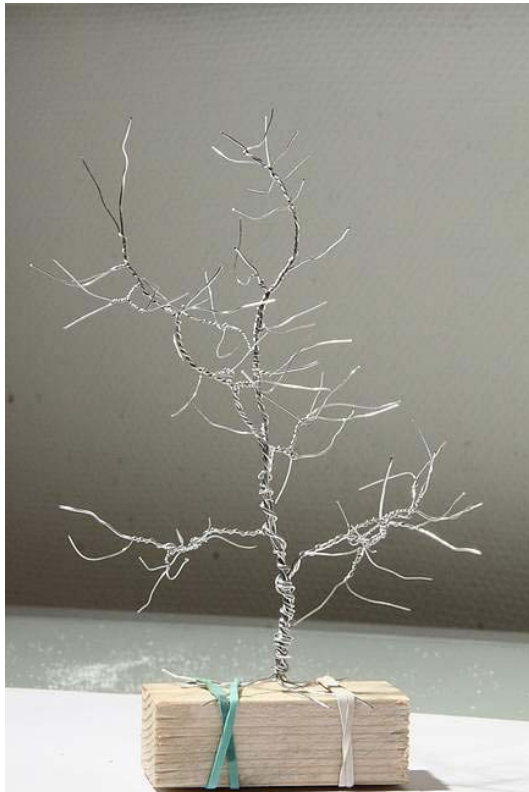
Där efter hårspray alternativt en blöt dusch i vatten och strö tork tapetklister och "stösla" sedan foliage.

Ta bort överflöd på stammar och grenar med en hårdare pensel.

Ps.
Träbiten har jag borrar ett mindre hål i , ca 5-6 mm

Stick i trädets stomme, lägg ett gummiband i kors över rötterna, så har man ett stöd i arbetet.

EKAR

Att tvinna 0,48mm tunn ståltråd förslår inte om man vill göra en ståtlig gammal ek. Så för att få en riktigt tjock stam valde jag istället 1mm tjock ståltråd som bärande skelett. Grenändarna förlängde jag genom att tvinna 0,48mm ståltråd för att få grenverk med tunna grenar

Därefter tryckte jag fast DasProntolera i flera omgångar. Det blev på så vis naturliga veck och sprickor

Leran fick torka nåt dygn

Stålträdsgrenarna penslades med vitlim och stendamm ströddes på i flera omgångar så att övergång från lertäckt gren blir jämn mot stendammströdd gren.

Ytan ojämnades till med kniv och räfflades med liten stålborste (ser ut som större tandborste). Några tunna koppartrådar från högtalarsladd trycktes fast i leran. Dessa ska bli döda kvistar

Några färgade blomdekorfibrer
limmas fast för att föreställa döda kvistar
och trädet målas grått

Samtidigt strös lite stendamm innan färgen
torkat helt.

Även lite turf (Woodland burnt grass T44)
petas dit med pincett. Ser ut som mossor

Polyfiber fästes på grenspetsarnas
ovansida med nål droppe snabblim

Då löven hållts på tyckte jag trädet såg för
kalt ut så jag gjorde ytterligare några
grenar som tvinnades fast. Skarvarna har
maskerats med vitlim och stendamm

Döda kvistar och grenar får vittna om ett
långt leverne.

Placerat Eken på min modul.

Löven som använts var Noch 07144 men jag kommer att byta ut dom senare mot samma turfmateriel som tidigare trädet i tråden och som även syns på buskar i dessa bilder

Mer ek inspiration

En ståtlig gammal ek som är på väg kila vidare skulle få pryda modulen.

På samma sätt som tidigare ek tvinnades tre 1mm ståltråd som stomme och kvistar tvinnades av 0,48mm tråd. Dasprontolera knådades på stommen och med liten stålborste kammades den knöliga stammen och dom tjocka grenarna

Grenar som tvinnats med 0,48mm tråd penslades med vitlim och ströddes med stendamm. Efter flera omgångar hade då skarv mellan lergrenar och tvinnade kvistar suddats ut. Vissa kvistar tvinnades också med tunn koppartråd från högtalarledning. Trädet målades med olika blandningar av Poly Scale Milw gray, lite svart och lite WS umbra. Innan det hunnit torka strödda jag lite stendamm på några ställen som ger intryck av fläckvis lav.

Genom att pensla/hälla ut mycket utspädd svart färg kom reliefen i barken fram tydligare då mesta färgen rann ner och lade sig i barkfårorna. För att åstadkomma den senapsfärgade lav man brukar se på trädstammar blandade jag Polly Scale Rust och WS green. Den gröna mossan är gjord av WS turf T44. Burnt grass. Resultatet blev att det skimrade lite av olika färg från mossan och lav.

En gammal ek bryts ner med tiden och nedfallna grenar tillverkades på samma sätt. Stor gren/stock kläddes med Dasprontolera och borstades med stålborste för att få relief. Övriga grenar tvinnad ståltråd, vitlim och stendamm

Lämplig placering fick bli på kullen invid tidigare ek

Här gav den ett majestätiskt intryck omgiven av yngre träd

Omkringliggande grenar och stock målades på samma vis och påströddes moss WS T44 samt stendamm.

TALLAR

Foliagen jag använt till tallar är Faller 181391 som är en fibermatta täckt av strö som liknar tallbarrsknippen.

Mattan går att töja och dra i så att man kan få gles barrstånd. Det passar dock inte för granar.

(För granar har jag bara testat mininatur)

Erfarenheter Gisseberg.

Nu har det gått ett tag sen jag började med tapetklisterpulvret och lite har lossnat och trillat ned när jag flyttat och burit modulen. Här vet jag inte om det fastnat från början så det behövs nog längre tid för att avgöra om klistret håller. Det har i alla fall inte lossnat mer än vitlimsblandningen eller Noch limsprutelim. Fixativet och hårsprayet höll inte måttet, där har hälften av lövet åkt i backen. En annan aspekt med tapetpulvret är att man i efterhand kan bättra på med att duscha vatten och strö pulver och löv på plats vilket man inte gärna gör med spraylim som kladdar ned omgivningen.

Ett träd på modulen som tappat löven (på grund av fixativ/hårspray) satte jag ett A4-ark under genom att klippa hål/skåra i det och duschade vatten samt strödde tapetpulver. Pulver som inte fastnade på trädet fångades upp på papperet. Därefter ströddes löv. Löv som inte fastnade kunde då också fångas upp. Jag hade då givetvis avlägsnat fångat pulver så att jag kunde spara överblivna löv.

MATERIAL TRÄD (Rekommendationer)

Efter att jag i flera omgångar köpt på mej material från Heki, Noch, Faller, Busch, Polak model samt Mininatur kan jag rekommendera:

- till buskar och markvegetation.

Heki blätterflor 1675, 1676 och 1677 (ljus, mellan, mörkgrön) Det är löv som sitter fast i en matta av fibrer. Man klipper loss en liten bit, drar och sträcker i kanterna så att det glesnar mellan löven (flera trillar dock av under behandlingen) men man formar enkelt till en buske eller vegetationsmatta (ljung, lingonris) och trycker fast mot underlaget med en klick lim, vitlim eller snabblim.

Buskvegetationen kring sprängklippan är gjord så. De tre buskarna nedanför klippan är mörk-, ljus- och mörkgrön.

- Gräset.

är lösa grästuvor, Noch 07128, 07129 samt Heki 1801 och 1802.

- Löven

är mycket mindre än dom jag använt till träd som är nästan uteslutande Noch 07144.

Annars är det bara hos Polak model (Tjeckien) som jag hittat små löv (Polak model Naturex F fine green 2811). Dessa är också naturligt gröna.

Av Hekis fibermattor är den mörkgröna naturtrognast medan den ljusa är på gränsen till för ljust gul.

Grästuvor har jag provat en stor mängd av, Noch, Heki, mininatur och polak model. Det är både vår, sommar, sensommar och höstvarianter där färger varierar ordentligt. Dom tuvor som syns på mina bilder verkar nog färggladare på bild än i verkligheten. Med en 200 wattslampa riktad mot sej blir effekten som på en upplyst teaterscen - färgerna förstärks.

Stenbumlingen omgärdas av (förutom ovan nämnda Heki-vegetation i stenens underkant) buskar som påminner mer om hallonsnår. Det är i grund Heki Wildgrasmatta 1858 som är en fibermatta där jag klippt loss en liten bit och sträckt ut precis som med blätterflor. (Här kan man använda vad fibermatta som helst egentligen) Därefter duschat biten med hårspray och sen hållt på turf Heki 1611. Men här finns alla möjliga fabrikat att använda. Då jag hållt över turfen sträcker jag runtom på busken så trillar turfen omkring och det blir ganska naturliga klasar.

FÄRGER

Färgen jag har använt är vattenbaserad. Här går säkert att använda vilken som helst som INTE löses upp efter att den torkat. Akvarellfärg och gouachefärg är alltså uteslutet. Jag har använt Poly Scale, Woodland Scenics (brukar båda säljas hos modelljärnvägsbutiker) och akryl (Dr Martin Spectralite) samt Schminke Aero color. Men det är egentligen ointressant vilka märken jag använt, vilken billig hobbyfärg som helst går säkert att använda. Färgerna ska vara transparenta och utspädda så de inte täcker över det du "svampat" på tidigare när du lägger på nytt lager med svampen. Tidigare lagret måste förstås även ha torkat så det inte löses upp vid nästa pålägg. En bra varmgrå färg att utgå ifrån är utspädd Poly Scale Milw. road gray (F414158). Den blandat med ytterst lite av antingen brunt, rödbrunt, eller svart eller kombinationer av dessa ger rikt färgskimmer efter fyra gångers pålägg med svamp. Prova dej fram med olika utspädningsmängd vatten. Ju mer vatten, desto större färgsvagare fläckar och ju mindre vatten desto skarpare prickigt mönster. Det är bara att experimentera. Efter 4 pålägg brukar jag måla en tunn grå hinna över fläckmönstret genom att använda rejält utspädd svart. Därefter går jag på med 3-4 svamppålägg och blandar även i Woodlands gröna i PolyScale Milw road grey för att få moss/lavkulör. Tänk även på att svampen inte når ned i springor så där får den ersättas av spretig pensel. Mönstret ska ju inte skilja sej mellan utstickande bulor i ytan och fördjupningar!

På bilden har jag hållt upp exempel på blandningar. Översta raden originalfärger från burkarna bakom. Milw road gray i femte koppen rad två. Övriga runda innehåller olika blandningar av Milw road gray plus en eller flera av de övriga färgerna. De två små färgflaskorna till höger är flytande akryl för airbrush och kan lika gärna bytas ut mot andra. Att jag använt dom i min bergmålning berodde på att jag inte hade annat hemma. Vid målning med svamp har man annars inte färgen i runda fördjupningar utan i de rektangulära öppningarna med lutande plan så att man får en strandkant att doppa svampen i. Annars har man ingen kontroll över hur djupt man doppar.

Vad gäller färger till bergmålningen gäller bara att det är vattenlösligt och inte låter sej lösas upp när det torkat. Som grundfärg att blanda med är Poly Scale Milw. road gray F414158. Den är perfekt i tonen som neutral grå.

När du grundmålat bergytan tar du färgen du har kvar i blandkoppen blandar i lite svart, tex Woodlands. Duttar på med svampen. I färgen som sen är kvar i koppen blandar du i lite brun tex Woodlands Umbra. Nästa omgång blandar du i samma kopp ned lite rödbrunt, eller svart eller Milw road gray.

Rälsen är målad med Poly Scale Rust, slipersen med Poly Scale up dark gray f414173

Efter klipporna är det dags sätta färg på sågspånsmarken. Jag håller brunt och grönt i varsina små koppar (Woodland scenics Raw Umber och Green undercoat) och penslar varannat penseldrag brunt som grönt och tillsätter då och då lite vatten också. Det blir en bra grund färgmässigt att utgå ifrån att fortsätta göra skogs- och ängsmark. Lämnar plats för en stig som får korsa spåret. Det är ju tänkt att bli en byggnad på andra sidan spåret

Klippan vid stigen. Här har jag klippt små bitar ur Hekis Waldboden 1861 som jag sporadiskt placerat ut och limmat. Det är gräs på tunna mjuka plasthinnor som är lätta och följsamma att limma mot icke plana ytor. På bergknallen är det färdiga tuvor. Noch 07128-07132 innehåller ett flertal tuvor och gräsrader i färger från beige-ljusgrönt-mörkgrönt. Gräsraderna klipper man i önskad längd. Tuvorna placeras i klippans skrevor.

Mossa kring tuvorna och i klippskrevor är WS Soil T41 och mellan gräsyterna placeras buskar ut. Buskar växer hellre vid klippkanten där det är mer skyddat läge. Buskarna gjorda av urklippta bitar från Heki 1858 som är en fibervaddsliknande matta som jag blött och strött tapetklisterpulver och hållt turf över. Precis som vid lövträdstillverkning. Turfen är Heki 1611 och WS Burnt grass T44. För att få variation i gräset är även några gulare tuvor placerade ovanför nedre klippan till vänster.

Till höger därom bredvid stigen som ska korsa spåret är en liten kulle. Små urklippta gräsbitar och enstaka tuvor som tidigare och dessutom ris. Det är en lösklippt bit från lövfibermatta Heki 1677. Man drar och stretchar lite så lövverket glesnar innan det limmas på plats

Kullen är vindutsatt och på torrare platser växer gärna tall. En lågväxande variant gör sig bra här och ytterligare av risvegetationen Heki 1677 runt om.

Mossa på klippornas ovansidor.

Med spetsig pensel ritar jag vitlim på stenen, tar en nypa WS soil turf T41 och strör ut. Blåser bort det som inte fastnar.

Grövre mossor

Polak Purex Special 2411 är motsvarande coarse turf från Woodland Scenics men skiftar i grönbrunt. Jag limmar det mellan stenarna. Sätter dit lite gräs också – Noch 07102 och 07104.

Med pincett trycker jag fast det mot limklickar som jag först duttat på marken.

Mer grov mossa, men nu mörk - Faller 171406 samt WS T44 ovan/bakom stenen. Jag provar mig fram med lite olika turf och färger, tillsammans bildar de ju rikedom av färger och strukturer vi hittar i naturen.

Buskar /Tuvor

Några Noch grästuvor samt buskar. Buskar gjorda som tidigare med turf strött på fiber. Växer gärna vid skrevor/klippkanter. Helst vindskyddade lägen som sagt. Här ska ju planteras träd så buskar får växa ovanpå berget också.

Sly eller mindre träd görs genom att sticka ner 0,6 mm gråbrunmålade ståltrådar i marken. Översta lagret med limmat sågspån är ju hårt men med en tång går det att trycka ned i cellplasten. Däremot är 0,48 mm ståltråd för vek och böjer sig. Här är också urklippta bitar av gräsmatta Heki 1861 ditlimmade.

Foliaget till ståltrådspinnarna (gjorda på samma vis som buskarna tidigare) träs på. En droppe snabblim på pinnen håller det på plats.

Ännu några klippor formades runt om och ovanpå och målades på samma vis

På klippans andra sida syns ännu skarvar i berget

Modulens landskapsbygge är i sitt sluskskede och innan sista träden och buskarna sätts på plats kan vi klämma in två klippformationer till. En bit lera trycks ut på plats. Biten till vänster får föreställa en stor stenbumling medans den högra får vara en fortsättning på den sprängda klippa som ligger bakom hörnet

MÅLNING BERG/KLIPPOR

Lerbitarna får torka till nästa dag och då skrapas med kniv,

Målningen går till på samma sätt som tidigare - grundmåla med ljusgrå, därefter trycks olika nyanser på med svamp...

...så att ett spräckligt mönster uppstår.

Därefter hälls utspädd svart på så att vi får en grå hinna som utjämnar kontrasten.

Fortsätter sedan som tidigare med svamp 3-4 varv och avslutar med olika lavar. Då är det grågrönt och mörkbrunt som gäller och inte så utspädda färger för att få det skarpare.

Klipporna placeras ut och limmas fast

Högra klippan ska nu fogas ihop med tidigare sprängda klippan...

...vilket görs med vegetation som får dölja skarvarna

Och på lite avstånd har det smält ihop till något av det vanligaste vi ser längs våra järnvägar - ett stycke svenskt urberg som får ge plats för järnvägen.

Fåglar och djur

Livet sjuder kring järnvägen och modulens vattendrag tycks numera vara en riktig fiskdamm med anledning av det fågelliv som skådats på plats. Här trängs gråtrut, silltrut, skrattnås med gräsand, kanadagäss och skator.

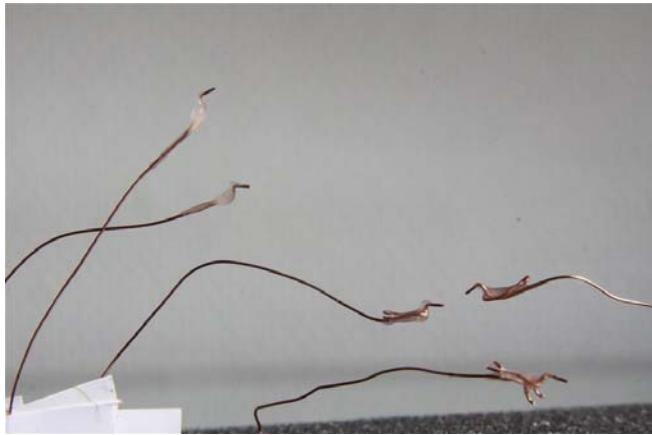
Även en sparvhök har satt sej på lur, vilket kan förklara att inga småfåglar ännu siktats.

Vi får väl se om den sitter kvar då ett tåg passerar.

Och riktar man blicken vidare synes även ett nyfiket hägerpar i antågande!

Fåglar är förbaskat smått i HO och det gick åt en del misslyckade försök att skulptera i både trä och lera innan jag provade koppartråd och vitlim vilket visade sig fungera ypperligt! Jag drog ut några tunna trådar ur överbliven högtalarsladd. Fattade en trådände (blivande näbben) med pincett och böjde tråden i S-kurva som blev huvud, ryggrad och stjärt. En annan tråd, vikt till ett V limmades fast med snabblim och fick bli tvenne ben. Hopfällda vingar gjordes på samma sätt med tråd vikt på mitten. Simmande fåglar fick vara benlösa.

Fötterna viktes till med pincett. Provade även att klippa till vingar och stjärt i papper vilket då blir pippi som just landat.

Vitlim duttades därefter på med liten spetsig pensel i omgångar tills fågeln fått sin rätta form. Limmet behövde torka mellan varje omgång. Här krävdes en del bildmaterial att studera, speciellt också för målningen. Ett väldigt pilligt jobb, så sätt på läsglasögonen! För att inte tala om de två nackhåren på hägern. Här fick jag bistå med eget hår som är tillräckligt tunt för att vara skalenligt. Dock behövdes det färgas svart.

Färdigmålade limmades fåglarna på plats med superlim/vitlim. Ej att förglömma - dessa flygande fåglar lämnar alltid sina spår efter sig i naturen vilket fixades med vit färg.

Fåglar hör ju knappast till vanligheterna på våra svenska modelljärnvägar varvid ett par ornitologer lockades till platsen inför nyheten.

Ett par gubbar från Preiser, ursprungligen omålade fick ställa upp. Dock hade dom inte rätt klädkod för ändamålet utan ikläddes jackor tillverkade av blött toapapper och vitlim.

Keps med skärm av tillklippt papper samt tunt lager vitlim på hjässan. Foto/kikareväska tillverkades av träbit och bärrem av koppartråd. Därefter målat i Poly Scale-färger.

Och unge herr sjökaptan då? Han ledsnade vänta på broöppning men har inte givit upp hoppet att hitta öppet vatten.

Det dröjde inte länge förrän trädet blev ett populärt tillhåll för våra bevingade vänner. Dessa är gjorda av koppartråd och vitlim som beskrivits i tråden <http://www.svensktmjforum.se/forum/index.php?topic=8478.0>